

DOMOVINA

izkaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone za četrt leta 2 kroni; ista naj se pošilja Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Na naslov naših poslancev

V zadnjih tednih se je s strani nemške stranke storil zopet tako drzen naskok na slovensko posest, da bi bil neodpušljiv naroden greh, ako bi nanj vseh merodajnih činiteljev ne opozorili. Našega slovenskega časopisja in zastopnikov naroda v državnem zboru sveta dolžnost se nam pa zdi, da se nemški, od vlade doslej podpirani slepariji z vso odločnostjo upremo in doženemo jasnost v zadevi, ki je za obstoj Slovencev na Spodnjem Štajarskem odločilnega pomena.

Smatramo za splošno znano, na kak predrzen način so Nemci ukradli lansko leto Slovincem lepo trško občino Vojnik z umetno napravljenimi volilci. Kakor skala se je postavilo v III. volilnem razredu 47 slovenskih posestnikov v volilni boj zoper privržence nemške stranke, toda Nemci so dosegli večino, ker sta dr. Jabor negg in dr. Mravlagg, napravila z navideznimi kupčijami Nemcem nad 25 volilcev, ki so si dali prepisati na svoje ime kot lastniki po štirje eden ogon v ta namen razprodane njive, vsled česar jim je oblast predpisala davek po 1 ali 2 visarja ter vsled tega podelila volilno pravico.

Vkljub vsem našim pritožbam vlada nemških sleparij ni razveljavila.

Vsled tega so se pa zdaj Nemci vrgli na drugo važno slovensko občino, v kateri bodo letos občinske volitve in bi Slovenci gotovo zopet dobili večino, če bi se volilo postavno. Po istem načelu kakor v Vojniku, so si napravili v enem dnevu 22 nemških volilk za ceno 400 K.

Dne 30. decembra 1903 je po naročilu nemške stranke celjake štorski trgovec Anton Peer kel za stranko po kostanj v žrjavico. Letal je od hiše do hiše nemških privržencev ter prigovarjal posameznim ženskam, naj v svrhu pridobitve volilne pravice kupijo koščke neke njive za kupnino po 20 K. Denar je baje dala „Südmärka“ po svojem zaupniku, častnem (!) občanu in tovarniškemu ravnatelju Jelleku. Njivo je v ta namen prodal (navidezno) Karol Valentinič. V celo komedijo se je seveda vmešal znani zemljemerec Lebtsch iz Celja. Premeril je njivo in jo razdelil, akoravno je vredna le 400 K in torej majhna, na 20 enakih kvadratov. Načrt leži pri c. kr. zemljknižnem uradu v Celju. Znani fabrikant nemških volilcev, dr. Jabornegg v Celju, je napravil koj drugi dan 20 kupnih pogodb in 20 prošanj za zemljknižno otvoritev novih vlog na imena vseh kupovalk. Denar po 20 K so dotične ženske Valentiniču baje res izročile (od kod so ga dobile, ne vprašajte!), toda ker je kupčija namenjena samo za volilne namene, so dale vsaka svoj košček njive takoj bivšemu lastniku Valentiniču nazaj v najem. Ko bode pa volitev končana, mu bodo svojih 20 posestev za 400 K nazaj prodale. Pogodbe in zemljknižne prošnje je vložil pri c. kr. okrajni sodnji v Celju dne 31. decembra 1903 dr. Jabornegg. Mesto da bi pa sodnja odstopila stvar kot kazensko za devo državnemu pravništvu v zasledovanje, ali ni morebiti cela stvar kaznjiva volilna sleparija, so se baje vse prošnje za nemške volilke ugodno rešile in se iste vpisale kot posestnice in last-

nice v zemljiško knjigo. Davčna oblast pa je baje vse te ženske prepisala v zemljknižnem katastru ter jim bode za preteklo (!) leto prepisala davek in bodo te ženske vsled tega do bile volilno pravico za bodoče občinske volitve.

Te ženske se imenujejo Josipa Franci (mož doma iz Poličan), Marija Herman (njen mož pek, živi od Slovencev), J. Božovsky (njen mož postajenačelnik, prej po narodnosti Čeh), J. Sirovatka (njen mož nastavljen v pešajoči štorski tovarni), J. Brečko (njen mož nekdanj Slovenec), J. Gottlieb (?), (žena tovarniškega delavca), J. Zwetko (mož kranjski rojak, pisar v Celju) J. Lokoschek, J. Žen (mož doma iz Medvod), J. Hanisch; (možu Slovenci izposlovali državljansko pravico), Marija Pegenau, Marija Diete (mož zdravnik), M. Peer (mož slovenskega pokolenja iz Jurkloštra), Marija Gorišek (žena sedanjega nemškutarskega župana), J. Tauschner, J. Zwenk (mož Šoštanjčan), Matilda Hötzl (mož doma v Zrečah, nadučitelj), Ana Jellek (žena tovarniškega ravnatelja, ki je za celo to komedijo baje potrebni denar dal, a sam od „Südmärke“ dobil), Paula Pfeiffer, nadalje baje tudi mladoletna fantka Karl Jellek in Leon Heger (oba dijačeca, slednji češkega očeta potomec).

Da se tu ne gre za reelne kupčije, ampak da ima cela nedostojna komedija le namen na sleparski namen vplivati na izid volitev, mora vsak otročaj izprevideti, samo oni tega ne izprevidijo, ki bi morali biti čuvaji gmotnih in negmotnih imetkov državljanov, čuvaji pravice. Ako je n. pr. teharski občan Kovač dal 10 ženskam v last prepisati ničvredno posekano hosto, seženj po 1 K 60 vin., kdo more misliti, da so te ženske iz potrebe kupile? In kako se more opravičiti, da bi baš tako važna javna naprava, zemljiška knjiga, imela služiti v omogočenje takih lumparij, ko vendar izgledajo ta posestva v ka tasterski mapi kakor uši na svinjski koži, če se poslužimo tega že rabljenega izraza!

Seveda se oglašajo iz vrst Slovencev glasovi, ki nam očitajo, zakaj mi podobno ne stopamo. To se torej pravi, zakaj nemških sleparstev ne razveljavimo s slovenskimi. Tu pa stojimo pred zelo usodepolnim vprašanjem. Če bi ugodili temu glasu izneverili bi se vsem dozdanjim načelom, staro tradicijo, da je slovenska stvar pravična stvar in da hodimo v narodnem boju po potih pravice in poštenosti, bi z enakim postopanjem onečastili. Veliki češki rodoljub Palacký je svoj čas rekel: Gorje teptanemu in tlačnemu narodu češkemu, ako bi zapustil kdaj pot pravice in poštenja ter se zoper nemško sirovost in nepoštenost začel boriti z enakim orožjem! O Slovencih naj bi to ne veljalo?

Toda razmere so postale take, da je tu opisana praksa sleparstva nemške stranke po stala za politično moč spodnještajarskih Slovencev usodna in primorani smo z jasno razjasnitvijo konkretnih slučajev poznati naše državnozbornske poslance, da v bližajočem se zasedanju državnega zbora stvar spravijo pred vsemi zastopniki avstrijske države na razgovor. Izsiliti se mora tudi od vlade izjava, ali je res tako onemogla in korumpirana, da boče anarhijo in opljuvanje zakonov, mesto da se isti spoštujejo. Naj se končno določi, ali je namen zakona, da

se omogočijo take volitve, naj pa tudi slovensk odločujoči krogi odločijo, ali bodi tudi naša taktika v bodoče enaka gori opisani nemški. Doseči pa se mora, da se v tem slučaju tudi Slovincem omogoči uporaba enaknega volilnega sredstva na Teharjih in se volitve odredijo še le na prihodnje leto. Potem pa jamčimo, da bomo znali najti za vsak kvadratni meter teharske občine slovenskega volilca, s tem pa pred vsem svetom osmešiti onemoglost in korupcijo, ki je zavlada pri avstrijski vladi.

V osvetljenje slučajja le še pripomnimo, da je upravno sodišče na Dunaju dne 24. svečana odbilo pritožbo deželnega poslanca g. dr. Ivana Dečka zoper vojniške volilne sleparije, dasiravno je z njemu lastno točnostjo v svoji pritožbi z najpodrobnejšimi podatki polčjaz razjasnil, tako da se vlada vsled tega nikakor ne boče mogla v olepšanje te določitve izgovarjati, da se iz slovenske strani ni vse ukrenilo, kar bi moglo služiti odločujočim vladnim činiteljem v svrhu pravične razsodbe.

Celjske in štajarske novice.

— Danes zvečer gledališka in pevska vaja za igro „Legionarij“. Začetek točno o pol 9 uri.

— Priloga. Današnji številki je priložena priloga trdke „Merkur“ Peter Majdič Celje — in opozarjamo posebno cenjene kmetovalce na vsebino iste.

— Tesnopisni in knjigovodski tečaj. Društvo slov. odvetniških in notarskih uradnikov naznanja, da se je pri zadnjem sestanku določil pouk tesnopisja in knjigovodstva enkrat na teden v prostorih „Narodne čitalnice v Celju“, katere je dal čitalnični odbor dragevolje na razpolago. Poučuje se vsak četrtek od 8.—9. ure zvečer tesnopisje, od 9.—10. ure pa knjigovodstvo. — Prva ura prihodnji četrtek, t. j. 3. marca t. l. Udeleženci se prosijo, da z ozirom na skromni čas točno prihajajo, in sicer še pred določeno uro.

— Naša deželnozbornska volilna reforma. Ko je štajarski deželni zbor po milosti nemških nacionalcev lani sprejel deželnozbornsko volilno reformo, smo se nadjali, da bomo imeli še pred zopetnim zasedanjem deželnega zbora volitve za splošno kurijo, da se število poslancev popolni, toda zmotili smo se. Čakali smo in čakali, kdaj bomo čitali v kakem časopisu, da je cesar potrdil zakon o preosnovi deželnozbornskega volilnega reda, toda čakali smo zastonj. Stvar se je zdela tudi že nekaterim Nemcem nekoliko sumljiva in koncem konca je povprašal nemški konservativec Hagenauer ministrskega predsednika dr. Körberja, kaj je pač s štajarsko deželnozbornsko volilno preosnovo, in tu je izvedel, da seveda cesar ne more sankcionirati postave, ker ista še vedno leži v Gradcu in je v potrjenje niti vposlali niso. To je torej vzrok, da se ne smemo nadejati tako hitro deželnozbornskih volitev v splošni kuriji. — Zakaj neki se ne vpošlje sklenjena postava v potrjenje? To je pač vprašanje, katero si stavi marsikateri štajarski volilec. Stvar pač ni tako težko umljiva, če se pomisli, da nemškonacionalna gospoda že izpočetka ni bila naklonjena volilni reformi, vsled katere bi se tudi število slovenskih poslancev in nemških konservativcev oziroma „bauern-

bünderjev" moglo povečati. Volilna reforma se je sicer sprejela v deželnem zboru, da se vsaj nekoliko oči zbrisejo „večnim kričočem“ po ljudskih pravicah, toda s sprejetjem naj bi tudi že bilo vse pri kraju. Stvar naj bi se zavlčevala in zavlčevala, in tako spravila ad acta. Vse kaj takega je bilo tudi razvideti v „Tagespoštinem“ poročilu o tej zadevi, kajti tako neumno se še ni kmalu skušala izviti iz zagate, kakor ravno sedaj. No, seveda, zamorca je težko prati in gg. Derschatta in drugi so zelo, zelo črni. Slovensko ljudstvo pač ne sme priti do svojih pravic!

— Slovenskemu obrtniku ali trgovcu, kateri se želi naseliti na slovenskem Štajarskem se ponuja prilika, da se etablira z nakupom lepega posestva z novo hišo ob železniški postaji, katera ima sigurno bodočnost. Ponudbe na „Slovensko obrt. društvo“ v Celju. Za ponatis tega so naprošeni tudi drugi slovenski časopisi.

— Pozor slovenski obrtniki in trgovci! Medičarska in voščarska obrt in trgovina, v velikem okrožju in brez konkurence, z zanesljivimi in sigurnimi odjemalci, je s hišo, v kateri je izdelovalnica z modernimi stroji in lokal za zalogo in prodajalnico, ter gospodarskimi poslopi je naprodaj. Podvzetni narodni možje z večjim kapitalom naj se blagovolijo obrniti na „Slovensko obrtno društvo“ v Celju. Drugi slovenski časopisi so naprošeni, to blagohotno ponatisniti.

— Slovenskim kolesarjem. Ni več daleč čas, ko bo s spomladjo zopet napočil našim kolesarjem najprimernejši čas za izlete itd. Marsikaj bo treba popraviti pri kolesih, da bodo zopet sposobna za uporabo. Žal, da Slovenci v Celju in sploh v naših krajih nimamo svojega človeka, ki bi se bavil z delom v tej stroki, in smo navezani na tuje ljudi. Kakor je sploh pri naših nemških Celjanih navada, je slovenski denar dobrodošel, ali za dobroto, da se jim dajejo naročila in delo, nas ti možakarji prav pridno obirajo in se norčujejo iz nas. „Celjsko kolesarsko društvo“ in „Savinsko kolesarsko društvo“ je dajalo zaslužek možu, o katerem smo izvedeli, da prav rad spravi lepi zaslužek v svoj žep z besedami: „Prodajati se pač sme Slovincem, ali kupiti se ne sme nič od njih“. V tej svoji navdušenosti za sveto nemško stvar je tako dosleden, da njegova žena noče kupovati moke v neki nemški trgovini, ker ima dotični trgovec Majdičevo moko! — Ali je tak človek še vreden podpore slovenskih kolesarjev? Ne! Saj imamo v Celju še več mehanikov, dasiravno nam nasprotnega političnega mišljenja, ki pa ne poznajo strasti, kakor gornji „nemški“ obrtnik, ki pa je po rodu vse kaj družega kakor Nemeč, in vedoč, da imajo zaslužek pri Slovincih, tudi pri Slovincih nabavljajo svoje potrebščine, kakor n. pr. mehanik Černy v Gospodski ulici. Sicer pa mislimo, da bi bilo za slovenskega mehanika tudi prostora in dela dovolj v Celju. „Občeslovensko obrtno društvo“ v Celju naj bi premišljalo o tem.

— Družbi sv. Cirila in Metoda v korist se prodaja po vseh trgovinah pralno milo družbe sv. Cirila in Metoda, čegar kakovost presega vse dosedanje vrste mil. Z ozirom na prepotrebno družbo sv. Cirila in Metoda prosijo se vse prijatelje družbe sv. Cirila in Metoda, zlasti zavedne slovenske gospodinje, da poskusijo to milo ter se prepričajo o njega kakovosti.

— S Teharjev. V nedeljo, 28. svečana je imelo tukajšnje „Katol. slov. polit. društvo“ pri prav obilni udeležbi svoj letni občni zbor, kateri se je povsem jako dobro obnesel. Gosp. kaplan Franc Bratkovič je prav razumno in navdušeno razlagal pomen in korist društva. Razlagal in poučeval je posebno o dolžnostih posameznega uda do društva in posebej še, kako se moramo svoje narodnosti zavedati, in kake čednosti so nam potrebne, če hočemo v resnici ostati pošteni Slovenci. Ako bode vsak to storil, gotovo ne bodo več v naši slavni slovenski občini Teharje še nadalje gospodovali sem privandrani tujci s pomočjo naših odpadnikov nemčurjev. Potem kot drugi govornik je nastopil g. dr. Vek. Kukovec iz Celja, kateri je istotako razlagal pomen društva sploh za nas Slovence in povdarjal, da bi še bili Slovenci danes veliko na slabšem v narodnih in tudi drugih ozirih, ako bi ravno ne imeli toliko svojih društev. Končno nasvetuje

kmetom, po katerih pripomočkih bi si lahko svoje sedanje stanje polagoma zboljšali. Po končanem govoru se je sestavil in volil večinoma iz dosedanjih udov novi odbor in potem se je vršilo srečanje raznih darovanih reči, kar je povzročilo med zborovalci mnogo smeha, društvu pa prineslo precej lep dobiček. Zahvaliti se pa moramo celjskim Slovincem, kateri so nas v tako lepem številu obiskali, posebno pa še pevcem „Slov. del. podp. društva“, kateri so nas s svojim izbornim petjem med posameznimi točkami in po končanem zborovanju tako lepo zabavali.

— Zdole. Štiri osebe so umrle pri nas v teku enega dneva in sicer dne 24. t. m. dva moža in dve ženski. — Trije so umrli naravne smrti, Ano Krošl pa so našli v vodnjaku utopljeno. Šla je po vodo in se ni več vrnila. — Kar naša župnija obstoji, se še ni prigodilo, da bi bili imeli toliko mrličev v enem dnevu.

— Beseda o vinogradniškem shodu v Mariboru. Na drugem mestu objavljamo poziv na udeležitev pri vinogradniškem shodu. Prejeli smo dopise, ki grajajo postopanje „Slovenskega Gospodarja“ v ti zadevi, češ, da svari pred udeležitvijo na tem shodu. Žalibog skušnija uči, da naši Nemci mnogokrat napravijo iz prvotno ne političnih prireditiv, h kateri se skuša pridobiti sodelovanje Slovencev, Slovincem sovražno demonstracijo. Upamo in menimo pa, da je spored in namen nameravanega vinogradniškega shoda v Mariboru preresen, da bi se zgodilo tudi tu kaj podobnega. Iz došlih nam dopisov priznajo narodnih mož pa izvajamo, da imajo ti jamstvo in zagotovilo, da bode namen vinogradniškega shoda v Mariboru dne 6. in 7. t. m. edino le zahtevati, da se odpravijo krivice, ki se pridelovalcem vin godijo. Pogodba naše države z Italijo je nesreča za naše vinogradnike, ker se vsled iste olajšuje uvažanje italijanskih vin v naše kraje, tako da naša vina ceno zgubijo. Zahtevati se mora, da se pri sklepu nove pogodbe to izpremeni. To se bode v Mariboru zahtevalo in bode shod z ozirom na to tudi za Slovence važen. Kar pa moramo odločno zahtevati, je, da se take prireditve ne izkoriščajo v utrjenje nemštva. Slovenskemu imenu in slovenskim interesom morajo prirejevalci z isto vneto skušati ugoditi kakor drugim. Zato smo pa na tem stališču, da se morajo govoriti vršiti tudi v slovenskem jeziku. — Pod temi pogoji shod priporočamo.

— Občni shod vinogradnikov v Mariboru. Sprejeli smo od odličnega slovenskega strokovnjaka v vinarstvu iz Maribora sledeči poziv Kakšna gospodarska nesreča je za naše vinorodne dežele znana „vinska klavzula“, vedo vsi cenjeni bralci „Domovine“. Opravičeno je ogorčenje, ki vlada napram vladi, koja se očitno obotavlja temu brž in odločno odpomoči na korist našemu kmetovalcu-vinogradniku; saj je velika nevarnost, da se pri nas vinogradništvo in z njim eden glavnih virov naših dohodkov neha pri obstoječih razmerah. Tu moramo nastopiti vsi za enega, eden za vse! Tak namen ima občni shod vinogradnikov 6. in 7. marca t. l. v Mariboru. Treba je vedeti, da to ni političen shod, ampak je to strogo kmetijsko gospodarsko posvetovanje zanimancev, pri kojem je najvažnejša točka sklepanje tozadevne resolucije, ki se bode glasila v slovenskem in nemškem jeziku. Udeleženci bodejo razne narodnosti in iz raznih kronovin naše države. Čim ogromnejša bode udeležba, tem večjega uspeha se je nadejati. Mogočni glas in opravičeno zahtevo ter voljo ljudstva mora uvaževati vlada, pa če bi bila za kmetijstvo sicer še tako mlačna. Pomagajmo si sami in družimo se, saj tako delajo vsi drugi stanovci! S tem se nikakor ne izneverjamo svojemu narodu! Dobro vedoč, da imamo lepo, častno število razboritih posestnikov, vinogradnikov, ki vedo ceniti takšen shod, kakor se ima vršiti v Mariboru, računamo na njih udeležbo ter pričakujemo, da jih pride kar največ. Gg. učitelji pridejo takrat v tečaj na tukajšnje šole za sadjarstvo in vinarstvo ter lepe prilike gotovo ne zamudijo, da s svojo skupno udeležbo pokažejo, da jim naše kmetijsko gospodarstvo ni deveta briga. Kakor je videti pripravlja se v „Narodnem domu“, da bodo imeli slovenski ude-

leženci tudi slovensko, domačo zabavo, da se zopet ogrejejo v narodnem čustvovanju. Torej vsi prizadeti posestniki na skupni shod avstrijskih vinogradnikov z zahtevo: proč z „vinsko klavzulo“!

— Slovenski trgovski klub v Mariboru si šteje v čast, zahvaliti se najiskrenejše vsem, ki so pripomogli, bodisi financijelno ali materijelno, da se je I. slovenski trgovski ples v Mariboru, dne 7. svečana t. l. nad vse sijajno in nepričakovano izborno obnesel. Posebno zahvalo mu je izreči vsem trem blagorodnim gospodim patronesam, kakor tudi cenjenim gospodim predplesalkam, ki so s požrtvovalno narodno zavestjo prevzele to čast. Istotako se zahvaljuje podpisani klub vsem onim cenjenim damam in gospodom, ki so z velkodušnimi darovi podprli to tako krasno uspelo prireditev. — Bodi zato izrečena vsem srčna zahvala! Končno gre tudi zahvala vsem cenjenim posetnikom plesa, posebno pa še sledečim: velec. gg. okr. glav. grofu Mariju Attemsju, sodnem nadsvetniku dr. Frau Voušekju, ravnatelju H. Schreinerju, dalje akad. društvom „Triglav“ in „Zarja“ v Gradcu in „Slovenija“ na Dunaju, ki so se po deputacijah udeležila plesa. Nadalje izreka podpisani klub toplo zahvalo vsem cenj. udeležnikom iz Gradca, Celja, Ptaja, Ljubljane, Varaždina, Sarajeva itd. ki so počastili ples s svojim cenjenim posetom, posebno pa „Trgovskemu klubu v Celju“ in ptujskim gospodom kolegom — Končno bodi posebna hvala slovenskemu časopisju, ki nas je vsestransko podpiralo, da je bil uspeh čim sijajnejši.

„Slovenski trgovski klub v Mariboru“.

— „Štajerčeve“ laži. V kratkem se bodo vršile nove volitve v ptujski okrajni zastop, kateri se nahaja v slovenskih rokah. In to je kar peče nemškutarskega „Štajerca“. Ker pa ne more slovenski večini v tem zastopu ničesar očitati, izmislil si je debelo laž, da so ceste v ptujskem okraju v takem slabem stanju, kakor malokje ali nikjer drugod. Vsakdo, kdor ptujski in mariborski okraj pozna, mora sam priznati, da so ceste v mariborskem okraju veliko slabše, kakor v ptujskem, in vendar je „Štajerc“ pri zadnjih volitvah v okrajni zastop mariborski hvalil nemški mariborski okrajni zastop, dočim mu slovenski ptujski ni po volji. Ako bi bil ptujski okrajni zastop v nemškutarskih rokah, potem bi bilo seveda vse v dobrem stanju, razun „Štajerčevih“ možganov, katere se že moraje nahajati v prokletu „slabem stanju“, sicer bi ne kvasil takih neumnosti in laži.

— Ljutomeraka čitalnica. V čitalniškem odboru sta razun že objavljenih funkcionarjev tudi gg. knjižničar Janko Karba, učitelj, blagajnik pa Iv. Križl, realni učitelj.

Druge slovenske novice.

— „Legijonarji“ v Ljubljani. V nedelje smo imeli Celjani priliko, ogledati si „Legijonarje“ v Ljubljani. Predstava se je vršila popoldne in bila je res „popoldanska predstava“ — da mine popoldne. Pričakovali smo, posebno že zato, ker se je predstava, kakor so poročali ljubljanski dnevnik, vršila le zato, da si jo ogledajo zunanji gosti, da bo na istem višku kakor premijera, ali reči moramo, da smo bili precej razočarani. Res je, da se je moralo nekaj ulog popolniti v zadnjem času z novimi močmi, aš vzlic temu bi se bilo dalo vendar nekaj boljšega prirediti. Videlo se je, da se igralcem ni dale igrati. Še celo ulog nekateri niso znali. Basaj je bil v nekaterih prizorih zelo podpore potreben. Brnjač je posebno v prvem nastopu tako hitro govoril, da ga ni bilo moč razumeti, posebne takrat ne, ko je s hrbotom obrnjen proti občinstvu govoril kulisam. Lavra nam je prav dobre ugajala. Jež je mnogo ekstemporiral, sicer prav dober, ali vemo, da je bil ob drugih prilikah mnogo boljši. Medved je bil na svojem mestu, samo zdravico naj bi bil pel v malo počasnejšem tempu. Barba je bila dobra, Ana samo tupatam. Skupni vtis je pa bil, kakor smo že rekli takšen, kakoršnega se nismo nadejali v ljubljanskem gledališču. Upamo, da se ob sličnih prilikah ne bo nudilo „dragim zunanjim gostom“ kaj takega.

— Mobilizacija. V vojaških krogih se o kaki mobilizaciji doslej prav ničesar ne čuje, a prav do skrajnega trenutka se tudi ne bo prikrivalo, saj je vendar potreba za resno stvar tudi resnih priprav. Teh pa doslej še ni bilo in jih ni. Povod raznim govoricam in vestem, ki so zadnji čas krožile baš pri nas, je popolnoma nedolžnega značaja Vsako leto v mesecu svečanu in sušcu izdeluje se tako pri vojaških kakor tudi političnih oblastih mobilizacijski načrt. Gotovo je, da mora biti za slučaj vojne vse pripravljeno že ob mirnem času. Določajo se organi, ki skrbe za nujno razglaševanje, preskrbujejo se nujna sredstva itd. Tako se je zgodilo tudi v zadnjem času. Slučajno je ravno letos izdana nova, od prejšnjih nekaj različna instrukcija o mobilizaciji. Navodilo obsega več novih ukrepov, in ker je treba ravno z raznimi trgovci, obrtniki itd. sklepati pogodbe, prišlo je nekaj za širšo javnost nejasnih vesti v svet. Od tod ves strah!

— Uboj. Miha Hvala, vojak 17. pešpolka, je bil o pustu doma v Šmartinem pri Kamniku. Dva domača fanta, Peter in Franc Močnik, sta ga pred neko gostilno tako pretepla, da je tri dni pozneje umrl v ljubljanski vojaški bolnici.

— Umrli je v Postojni nagle smrti lastnik tamošnje tiskarne g. R. hard Šeber. Pokojnik je bil odločen narodnjak in ljubezniva oseba; priljubljen je bil vsem, ki so ga poznali. — Bodi mu lahka zemlja slovenska!

— Številni gozdni požari, ki se pojavljajo navadno spomladi, napotili so politične oblasti, da so izdale ukaze za omejitev teh nesreč. — Strogo prepovedano je kuriti v obližji gozdov, posebno kjer je suha trava, ki se prerada vname. Starši, kojih otroci zanetijo požar, so odgovorni za škodo in bodo prisiljeni isto poravnati. Kdor zapazi ogenj, mora to takoj vsem bližnjim prebivalcem naznaniti in vsak je prisiljen pri gašenju pomagati. Posebne pazljivosti je treba pri požiganju pašnikov, kar je pa sicer brez dovoljenja politične oblasti tudi strogo zabranjeno.

— Deželnozbornsko volitve na Koroškem. Nemški listi pišejo, da deluje slovenska stranka skrivaj in z vso pridnostjo za svojega kandidata v kmetskem volilnem okraju Podklošter, ki pa ne bo ob zadnjih volitvah propadli poštar Ehrlich, temveč deželnozbornski poslanec Grafenauer. V slučaju zmage bi odstopil svoj dosedanji mandat (Pliberk Železna Kaplja) g. Podgorcu. Nemci se boje Grafenauerja, češ, da je treba napeti vse sile, da ostane podklošterski deželnozbornski mandat v nemških rokah. — V letu 1902 je nemški kandidat dr. Abuja zmagal s 430 zoper 170 glasov, katere je dobil g. Ehrlich.

— Italijansko vseučilišče. S tem vprašanjem se peča dandanes italijansko časopisje ter piše o njem tako, kakor da bi se isto v resnici nahajalo že na pragu rešitve. Pa ne samo italijansko časopisje, marveč tudi dunajski nemški listi pišejo zadnje dni mnogo o ustanovitvi italijanskega vseučilišča, oziroma o preložitvi italijanskih vsoprednic iz Inomosta v kako drugo mesto. Gotovo je, da se italijansko vseučilišče ne ustanovi v Trstu. Ko se je izkazala misel, da bi se v Trstu obenem s pravno akademijo ustanovila v zvezi z isto tudi trgovska akademija, neizpeljiva ker tudi protivna avstrijskim učnim načrtom, se je popolnoma opustila misel ustanoviti v Trstu italijansko vseučilišče, ker nima to mesto že iz političnih ozirov za ta namen nikake prednosti pred drugimi italijanskimi mesti. O Gorici pa sploh ne more biti govora, že zaradi tega, ker ni čisto italijansko mesto, in bi zaradi tega prišlo lahko do nemirov, kakor se je to zgodilo v Inomostu. Ne preostaje torej drugega, nego v Trident, ki je v resnici tudi najpripravnější kraj za italijansko pravno akademijo in kasneje tudi za italijansko vseučilišče.

— Parmove „Amaconke“ v Zagrebu. V soboto 5. marca t. l. se uprizore v hrvatskem deželnem gledališču v Zagrebu „Amaconke“, opereta gosp. V. Parme, c. kr. okrajnega glavarja v Črnomlju.

— Kmetški upori na Hrvatskem. V Podravini, v belovarskem okraju, so bili pred dnevi veliki izgredi, zopet katere so nastopili orožniki. Poročali smo že, da so bili v Pitomači trije kmetje ubiti, kjer je narod napadel občinski

urad. Vlada pravi, da so nastali izgredi na doslej nepojasnen način, da je bilo ljudstvo zapeljano od fanatičnih ljudi, ki so hoteli dobiti zemljiščne knjige. Opozicijski listi pa pišejo, da je narod v mnogih krajih nezadovoljen z občinsko upravo in da se pritožuje na postopanje občinskih uradnikov v belovarski županiji.

— Podporno društvo za slov. visokošolce v Pragi, ki je bilo v prvih dveh letih svojega obstanka mnogemu slovenskemu visokošolcu izdatni in najbolj zanesljivi vir dohodkov za skromno življenje ter mu s tem zagotovilo redno nadaljevanje študij, obrača se na slovenske rodoljube z vljudno prošnjo, da mu blagovolje namenjene podpore čim preje poslati, ker bi bilo sicer prisiljeno radi nedostatka sredstev ustaviti svoje redno delovanje ter prošnje vrednih in potrebnih prosilcev neugodno reševati. Redni mesečni izdatki znašajo 150—200 K, dohodki pa so bili v minolih mesecih tako neznatni, da je odbor prisiljen, prijatelje društva in vseučiliščne mladine ter bivše podpornike tem potomu opozoriti na sedanje društvene neugodne gmotne razmere. Odbor.

Dopisi.

— Iz Gornje Radgone. — V soboto, dne 13. t. m. smo imeli tukajšnji Slovenci domačo zabavo. Počastili so nas tudi Kapelčani, Jurjevčani, celo iz Cmureka in Varaždina so prihiteli mili nam bratje narodnjaki. Spored je bil, kakor pri takih zabavah navada, zelo šaljev. Nastopil je „Lažnjivec“, ki je s svojimi resničnimi lažmi povzročil mnogo smeha. Istotako nas je zabaval „Vedno nedolžen“, ki je še v gostilno padel tako „po nedolžnem“, ker so ga iz ene že vun vrgli. Imeniten je bil prizor „Sultan Kakamankabudi baba in derviši“. Nismo vedeli, ali bi bolj občudovali krasno opravo Sultana, ali bi poslušali pretresljivo molitev dervišev „Allah je velik!“ Smeha je bilo zadosti.

Naj še omenim, da smo imeli v naši sredini dičnega gosta iz Hrvatske, ki nam je z gorkimi besedami govoril v srce, kako da naj ljubimo svoj narod in da je naša sveta dolžnost se ob vsaki priliki potegovati zanj in ga braniti. Pravil nam je, kako ga srce zaboli, ko pride sem v svoj rojstni kraj, pa vidi samo nemške napise itd.

To pa baje nekaterim ni bilo po volji. Godrnjali so in se tako izdali, kake barve so, akoravno ob drugih prilikah trdijo, da „s Slovenc. drže“. Verjamemo, a le, kadar se tiče našega denarja. Dobro, da jih vsaj zdaj poznamo. Kdor naziva odličnega Slovenca z „windischer Heiland“, ta gotovo ni prijatelj Slovencev.

Neki drug German, ki je čul o naši veselici in o nagovoru, se je baje izrazil, da bi bilo najbolje, take govornike naznaniti, da se tako ljudstvo hujska. Prosim vas, to pa menda ni hujskanje, kadar Nemci in nemškutarji priredijo kako zabavo in tam proslavljajo svojega Bismarka ter pri vsaki priložnosti vlečejo nas Slovence črez zobe, češ, kakšni hujskači smo, ako priredimo kako veselico. In če se kateri predrzne vstati ter izpregovoriti par besed svojemu narodu v prid, je to hujskanje?

Ali nimamo Slovenci ravno iste pravice, se veseliti in vzpodbujati za narodno stvar? Imajo li Nemci in nemškutarji sami ta privilegij, da smejo agitirati, da jim sape zmanjkuje? Ali ni to hujskanje, če v Radgoni pri obč. volitvah zahtevajo, da se vsak kandidat s prisego zaveže, da bode „nemško nacionalen“. Ali ni to v Radgoni odveč? Ko se pa najzadnji kandidat izjavi, da je sicer rojen Slovenec (kakor vsi drugi), a je vendar „tajč gesonnen“, mu pa vendar ne zaupajo, ter ga izbacnejo in postavijo na njegovo mesto za nemštvo toliko zaslužnega Winklerja.

Mirujejo naj, posebno nemškutarji, in mirni bomo tudi mi. Oni se potegujejo za tujo skledo, a mi branimo le svojo. Zadovoljni bomo če rešimo še dno, kajti robe so nam kruti sovražniki že skoro do cela odgrizli. Če tedaj branimo to, kar so nam še pustili, ali smo zato hujskači? Mislim da ne!

Naj vam še v kratkem povem, kaj smo še videli in kaj nismo videli. Videli smo še tudi dva klovna „Kiki in Koko“. Videli pa nismo

slavne lanske „ciganske družbe“. Ko smo vprašali, zakaj letos ne nastopi, povedalo se nam je, da baje njen kapelnik ne najde v Gor. Radgoni zadosti zabave. Zato je rajši prevzel ponudbo „hajlanja“ v Radgoni ter rajši zabava s svojim talentom Radgončane, kakor nas Slovence. In tako je izostala cela družba.

Da so izvršili pevci in tamburaši svojo nalogo izvrstno, menda ni treba povdarjati. Posebno hvalo so želi za svoj trud.

Povečati bi imel še marsikaj, a vidim, da je za danes že to preveč! — Zato pa prihodnjič še nekaj.

Politični pregled.

— Delegacijsko zasedanje. Avstrijska delegacija je konstatovala, da se je doseglo v obeh delegacijah sporazumljenje o sklepih ter so se vse predloge sprejele v tretjem branju. Delegat dr. Matusch je poročal o peticijah, ki so došle peticijskemu odseku. Tozadevne točke so se sprejele brez debate. Pri peticijah raznih industrijskih zvez in trgovinskih zbornic glede pravične razdelitve dobave za skupna ministrstva, armade in mornarico, je zahteval del. dr. Marchet, naj se dobava razdeli po kvoti, ker se dandanes zalaga armado z ogrskim žitom, ki se uvaža v Avstrijo kot z avstrijskim pridelkom. Minister zunanjih zadev grof Goluchowski je odgovarjal na razne interpelacije, med drugimi tudi na interpelacijo delegata Biankinija, kdaj misli vlada urediti zadevo Sv. Jeronimskega zavoda v Rimu. Minister je rekel, da dokler prizivno sodišče v tej stvari ne izreče svoje razsodbe, se tudi vlada ne more z Vatikanom pogajati. Tudi vojni minister in finančni minister sta odgovarjala na razne interpelacije. Minister grof Goluchowski se je končno zahvalil v cesarjevem imenu delegaciji za požrtvovalnost in naklonjenost, na kar se je baron Gautsch zahvalil in zaključil zasedanje. — V ogrski delegaciji so se prečitali nunciji avstrijske delegacije ter se konstatovalo sporazumljenje. Minister baron Burian se je zahvalil delegaciji v cesarjevem imenu. Končno je predsednik Szapary v vznesenih besedah zaključil zasedanje.

— Državni zbor. V četrtek so se vsela ministrska posvetovanja, ki so se bavila s sklicanjem državnega zbora, s političnim položajem in s carinsko političnimi zadevami, predvsem s trgovinsko pogodbo z Nemčijo; ker grozi Nemčija pogodbo odpovedati. Državni zbor v prvi seji dne 8. marca ne pride do dnevnega reda, ker je še 138 nerešenih nujnih predlogov, med njimi 78 čeških in jugoslovanskih, a Čehi se gotovo ne bodo dali pregovoriti, da bi rekrutno predloge izločili iz obstrukcije.

— Italijansko vseučilišče. Glede vprašanja o italijanskem vseučilišču je že izrečena odločitev. Vseučilišče ne pride ne v Trst, ne v Trident, nego v Rovereto in sicer se ustanovi najprej pravna fakulteta.

— Vsestransko oboroževanje. Sumnjivo se se začele oboroževati Španija, Danska, Švedska in Norveška, Nizozemska in Portugalska. Seveda to oboroževanje ne pomeni predstoječe vojne, temveč le priprave za vse eventualnosti kot posledice rusko-japonske vojne. — Vendar se pa mora resno obžalovati take dragocene, brezpotrebne priprave, ki jemljejo splošni javnosti upanje, da se rusko-japonska vojna omeji le na vztočno Azijo; tako vznemirjevanje pa škoduje še posebno na evropskih trgih.

Rusko-japonska vojna.

Danes prinašamo pozorišče rusko-japonske vojske. Slovenskega zemljevida nam ni bilo mogoče dobiti. Upamo, da se bodo za sedaj zadovoljili naši cenjeni bralci z nemškim. Ob prvi priliki prinesemo slovenskega.

Najnovejša poročila z bojišča so sledeča: Petrograd 27. svečana. O novem naskoku Japoncev na Port Artur poroča general Flüg: Dne 25. ob 11. dopoldne se je od Daljnega približala japonska eskadra, broječa 16 ladij in začela streljati na zunanji breg. Ruske ladje se odgovarjale. Boj je trajal pol ure. Z ozirom na japonsko premeč so ruske križarke odšle v notranji pristan. Uvidevši brezuspešnost bombardiranja trdnjave so se Japonci umaknili na široko

morje, do kamor ne segajo bombe. Štiri japonske križarke so se ločile od eskadre in odšle v zaliv Golubinsaja, kjer je bilo nekaj ruskih torpedovk. Japonci so bombardirali breg, ali name ravanega izkrcanja niso mogli izvršiti.

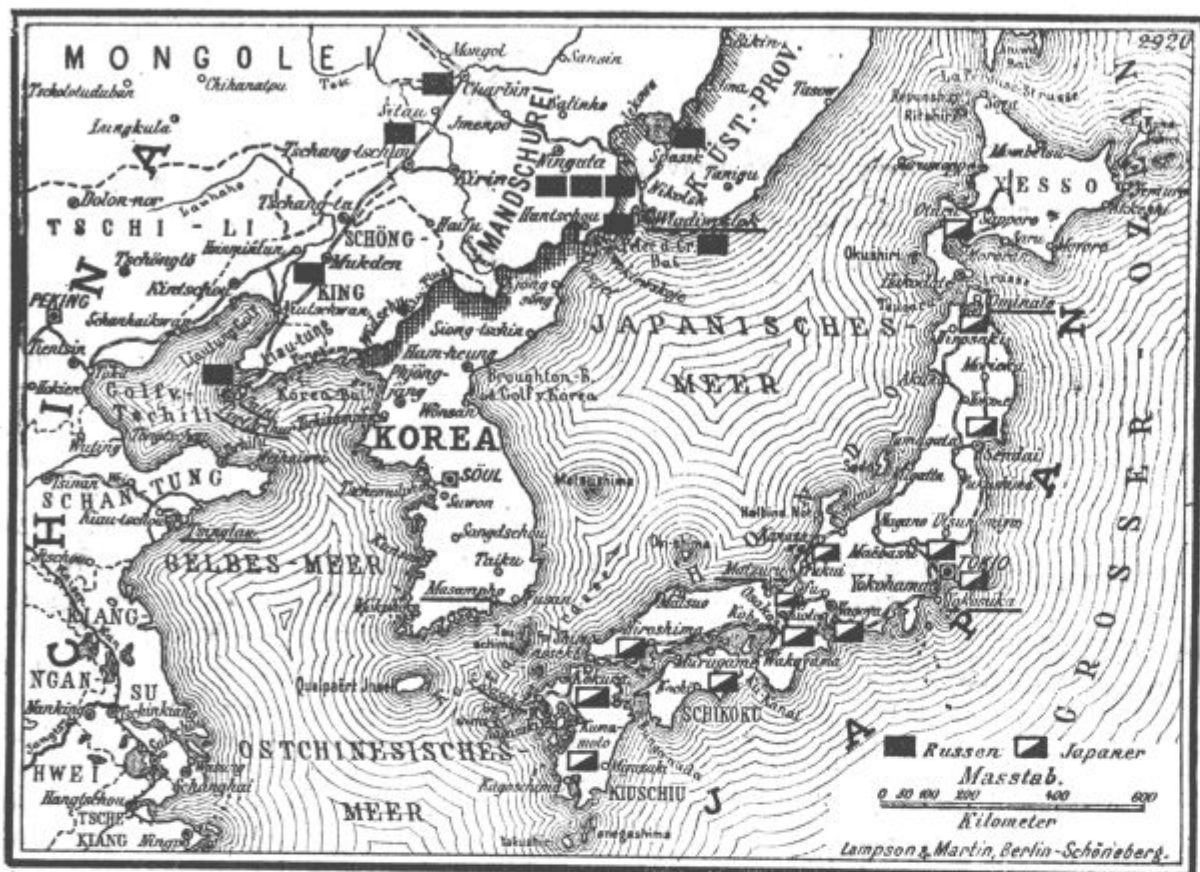
Petrograd 27. svečana. Vest, da se je ruska vojna ladja „Askold“ potopila, je — izmišljena.

London 27. svečana. Japonski poslanik v Šoulu je zahteval naj korejska vlada pozove francoskega poslanika, da takoj zapusti deželo.

London 27. svečana. Dve japonski ladji ste prisilili v Šanghaju stoječo rusko ladjo „Mandžur“, da je zapustila pristan. Na morju sta jo napadli in poškodovali.

London 27. svečana. Korejska vlada je sklenila, da se korejska armada pridruži Japoncem v boju proti Rusiji.

Petrograd 29. svečana. Od začetka vojke do zdaj je šlo po sibirski železnici 126 z vojniki napolnjenih vlakov. Najmanjši je prevozil 400, največji 960 vojakov. Zdaj gre vsak dan

šest vojaških vlakov v Azijo. Iz Omska se poroča, da je šlo tam skozi 48.000 ruskih vojakov.

London 29. svečana. Iz Port Arturja poroča očividec: Posadka ima dovolj živeža, zlasti žita in konzerv. Čez četrt milijona vreč žita in 60.000 ton angleškega in japonskega premoga je v skladiščih. Promet v Port Arturu je prenehal. Celo vozne konje je vlada pokupila za 125 rubljev. General Stössel, ki zdaj poveljuje Port Arturu, ima 10.000 mož posadke. Vedno dohaja novo vojaštvo.

Petrograd, 29. svečana. „Rusko Severno Agentstvo“ javlja, da je ruskemu predstražju pripadajoč oddelek konjenikov prodril v Korejo do 200 vrst od reke Jalu in tam naletel na japonske konjenike. Japonci so morali bežati in so deloma popustili konje. V južni Mandžuriji je vse mirno; Kitajci prodajajo Rusom brez zadržek konje in živila.

Petrograd, 29. svečana. Polaganje relsev čez Bajkalsko jezero je končano. Promet na tej novi železnici se začne jutri; mesto lokomotiv se bodo rabili konji.

Loterijske številke.

Gradec, 27. svečana 1904: 22, 49, 56, 32, 44.
Dunaj, „ „ „ 55, 49, 2, 1, 70.

Mlin

s krčmo in prodajalno na ugodnem prostoru (96) 2-1 se da v najem.

Vse natančneje se izve pri lastniku JOŽEFU CERJAK-U, Kališovec pri Blanci.

Sveže tropine

(95) 3-1 (treberji)

se dobivajo vsak dan v delniški pivovarni v Žalcu in Laškem trgu.

Petrograd, 29. svečana. Telegr. agentstvo javlja, da je v bitki 25. t. m. na neki japonski ladji, ki jo je „Retvisan“ zadel, nastala eksplozija. Dalje se poroča, da je včeraj in danes okrog Port-Arturja vse mirno.

Petrograd, 29. svečana. Z ozirom na lažjive vesti, kako slabo da se godi ruskim vojakom pri transportu v Azijo, se razglša: Vsi vojaki so preskrbljeni s toplo obleko, vsak ima v vlakih prostora, da leži, v vsakem vagonu je peč in vsak dan dobe vojaki toplo hrano.

London, 29. svečana. Iz Soeula se poroča, da stoji oddelek ruskega vojaštva s topovi 60 milj pred Pingjangom.

Pariz, 29. svečana. „Herald“ trdi, da je že 50.000 ruskih vojakov s 54 topovi na korejskih tleh.

London, 29. svečana. „Daily Mail“ javlja iz Hakodate, da so Japonci blokirali Vladivostok.

London, 29. svečana. Ruski poslanik v Pekinu je zagrozil kitajski vladi, da Rusija ne bo respektirala nevtralitete Kitajske, če vlada ne ukroti oboroženih kitajskih banditov v Mandžuriji.

ČREVLJARJI!

DAVORIN PODLESNIK, trgovec v Radečah pri Zidanem mostu, razpošilja po povzetju, po vsaki meri in velikosti ter (97) 2-1

po najnovejši fazoni izdelana kopita

izdelek sevniške tovarne po po sledečih cenah:

Moška kopita iz bukovega lesa (Keilleisten) po 90 v par.
Ženska kopita „ „ „ 76 v
Moška kopita iz gabrovega lesa „ „ po K 116 par.
Ženska kopita „ „ „ „ — 96 „

Posilja tudi po en vzorec na ogled.

Prodajalnica

ob glavni cesti, brez konkurence, s prodajo tobaka, je zaradi selitve **naprodaj** z blagom ali brez blaga. — Vpraša naj se (91) 3-2 pri upravnistvu lista.

Naznanilo!

Delniška družba združenih pivovaren
Žalec in Laški trg
naznanja, da je otvorila zalogo svojega piva
v Poličanah
pri gosp. ANTONU SAGADIN-u in
(90) 3-2
v Ljutomeru
pri gosp. FRANU SEVER-ju.

Prodajalka (79) 3-3

pridna in zvesta, se sprejme v trgovino z mešanim blagom Ivana Remšaka v Novištifi pri Gornjem gradu. — Istotam se sprejme

učenc

s primerno izobrazbo in iz poštene hiše.

Naznanilo.

Občina Sv. Jurij ob Taboru javlja sosodnim občinam, da si je izposlovala dovoljenje od c. kr. namestnije tudi za kramarski sejem dne **10. marca** vsakega leta. Torej se vabite, kramarji in kupci, k obilni udeležbi. (88) 2-2

Oddaja stavbe.

Pri šolskem posloplju v Rajhenburgu se bode zgradili 2 novi učni sobi.

Stroški za zgradbo, notranjo opravo, z nekaj popravili na sedanjem šolskem posloplju so proračunjeni v skupnem znesku na 13.600 K.

Vsa dela se oddajo le enemu podjetniku; 10 odstotkov varščine v gotovini ali pa v hranilni knjigi.

Vsa zgradba mora biti izvršena do 15 septembra t. l.

Pisane ponudbe z minnendo popustom je vpslati do 15 marca krajnemu šol. svetu v Rajhenburgu, kjer so tudi na ogled stavbeni črteži, stavbeni pogoji in podrobni stroškovni proračun posameznih strok.

Kraj. šol. svet v Rajhenburgu 15 svečana 1904.

(71) 3-2

Mihael Vutkovič, načelnik.

Hiša

z vsemi gospodarskimi posloplji, vrtom, travnikom in hosto v Žalcu št. 15, je pod ugodnimi pogoji

— **naprodaj.** —

Vse natančneje se izve pri Jakobu Gajbiču v Dobrišivasi št. 6 (37) 9

Ravnokar so izšli zemljevidi

Rusko-Japonskega bojišča

(86)

v zalogi tiskarne

3-2

J. Blasnika nasl. v Ljubljani

Cena 20 v za komad, po pošti 26 v —

Dobivajo se v tiskarni ter vseh knjigarnah.